

MIŁOWAN (31) *part praet pass impf*

miłowan (24), **miłowany** (7).

o jasne; w formach niezłożonych a pochylone, w formach złożonych a jasne.

sg m N (*praed*) miłowån (21), miłowany (2); miłowån *ListRzeż*, *March*¹, *OpecŻyw*, *BielŻyw*, *March*³, *HistAl* (2), *Diar*, *BielKron* (2), *Mącz*, *RejZwierc*, *BielSpr*, *BiałKaz*, *KochCn*, *WujNT* (4); miłowany *SzarzRyt*; miłowån : miłowany *SkarŻyw* (1 : 1). \diamond f N (*praed*) miłowana (2), miłowana (1), miłowana(a) (1); -a *March*¹, *March*³; -å *ModrzBaz*. \diamond n N miłowåno (1). \diamond pl N m pers (*praed*) miłowani (2). *subst* (*praed*) miłowana(e) (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: miłowana(y) od kogo (13), *od czego* (1).

Sł stp s.v. miłować, Cn brak, Linde XVII w.

1. *Otoczony miłością, przychylnością, kochany* (17) : Niewiåłta fromieźliwa ma być miłowana. *March*¹ A3 [*idem March*³ Vv]; kto mnie miłue/ będzie miłowån od oyttza me⁸⁰ [*Qui autem diligit me diligitur a Patre meo Vulg Ioann* 4/21; A kto mnie miłue/ będzie go też miłował Oćiec moy *WujNT*] *OpecŻyw* 96v; *BielŻyw* 82; *March*³ Vv; Niektore kfiåżę Ryceråtwå [...] kthory bårzo zayrzał temu lekarzowi/ przeto iż od Alexandra niewymownie był miłowan *HistAl* E2v; *BielKron* 170v, 254v; Nimie amari, Nåzbyt być miłowan. *Mącz* 247c; *SkarŻyw* 234; *KochCn* B4v; *WujNT* 299.

miłowan dla kogo [= ze względu na kogo] (2): Kåždy człowiek ma być miłowan dla bogå. *March*¹ A4v [*idem*] *March*³ V5.

W przeciwstawieniu: »karan ... miłowan« (2): *ListRzeż w.* 49; gdyż nå tym gniazdzie iuz kåždy występek wåtwåć mußi/ å kåzda cnothå zdobić fie mußi/ gdzie zły będzie karan å dobrj miłowan. *RejZwierc* 55.

W charakterystycznych połączeniach: miłowan barziej, nazbyt (2), *niewymownie; miłowan od matki, ojca, pana, rodziców, wszystkich (krześcijan)* (2).

Wyrażenie: »miłowan miłością« (1): Radby fie åtowårzyżył z onå [męza i żony] åpołecznoścå/ Aby też był miłowan [*drugi*] tåkowåż miłociå. *RejWiz* 43.

Szereg: »miłowan i chowan« (1): niektorzy powiådåiå że od Måtki Krolowey Bony/ był [*Zygmunt August*] miłowan nåzbyt/ y rofkolżnie chowan. *BiałKaz* 13.

2. *Czczony, ceniony, wielbiony* (10) : niektory człowiek åtåry/ ktoremu imię byå Duricius [...], ktory byå od Perłow bårzo miłowan [*qui plurimum a Persis amabatur*]/ ten nå prozbę wåzytkiego ludu od Alexandra Kfiåżęciem w Perłidiey iest wåtwåion. *HistAl* G5; wiedząc to, że osoba k(rolewska) jako Pan, ktory od wåzykch swych poddanych miłowan być chce, åacno się miłociwey åski swej [...] uprosić dać raczy *Diar* 74; *BielKron* 166v; bo byå [åw. Antoni] od nich wielce miłowåny/ iåz wnim wyfokie cnoty dołkonåłoci widzieli. *SkarŻyw* 543; *KolåkCath* A4; *WujNT* 2.Cot 12/15.

W połączeniu szeregowym (1): ktory [*cesarski majestat*] według Bogå y ludzi ma być wważon/ miłowan/ wychwålan od Narodu ludzkiego *BielSpr* 11v.

W charakterystycznych połączeniach: miłowan barzo, wielce; miłowan od narodu, poddanych, wszystkich.

a. *O Bogu* (3) : Bog ma być miłowan nåde wåzytko. *WujNT* 256 marg.

W przytoczeniu przykazania bożego (1): Dobrześ Náuczycielu powiedział/ iż ieden ieft Bog [...] á iżby był miłowan [ut diligatur] ze wżytkiego fercá/ y ze wżytkiego zmyfłu/ y ze wżytkey duńze/ y ze wżytkey síły: k temu miłować bliźniego iáko fámego siebie *WujNT Mar 12/33*.

Szereg: »miłowany i chwalony« (1): Y od tákiego [człowieka] (Boże niefkończony/ W łobie chwalebnie/ y w łobie fzczeńliwie Sam przez fie żyjąc) żadałz iákmiarz chćiwie Być miłowany/ y chcefz być chwalony. *SzarzRyt Av*.

3. Pożądany zmysłowo (1) : Si perinde amentur mulieres diu ac lavant, By ták długo były miłowáne yáko fie długo chędożą *Mącz 291d*.

4. Chętnie widziany, pożądany (3) : w ktorych obyczáiach [książąt i ich dziatek] y wewfzyftkim żywoćie/ łatwość á fklonność bywa miłowana/ á powagá chwalona. *KwiatKsiąż D4; A* przetoż tey wády [pochlebstwa] trzeba się pilnie ftrzec: prawdá á roftropność ma być miłowána [veritas et prudentia amanda] *ModrzBaz 17v; Day* im miły Pánie to vmieć co potrzebá: to miłowáć/ co ma być miłowano: to chwalić/ co fię tobie nawięcey podoba *LatHar 594*.

Synonimy: **1.** chowan, kochany; **2.** cenion, czczon, wielbiony; **a.** chwalon, czczon, wielbiony; **4.** pożądany.

Cf **MIŁOWAĆ**